

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Slovenskega društva“ zbor v Slovenski Bistrici.

(Dalje.)

Druga točka je bila govor o „šulvereinu“, njegovih šolah in njegovih namenih. O tej točki govoril je g. Ivan Dežko:

Narodnost je ona skrivna moč, ona iskra, ki je prešinila evropske narode. Narodnost je tisto vreteno, krog katerega se sučejo homatije današnjih dni. Vsi narodi avstrijski, opirajo se na narodnost, vsi jo njegujejo, in tudi mi Slovenci smo se začeli še le v zadnjem času zavedati svoje narodnosti, ter terjati svoje pravice, začeli smo na noge stopati, pa plaho, opotekaje se, kakor bolnik, kateri po hudej bolezni prvokrat s postelje gre. In vsi so zakričali zoper nas, kakor, da je že to krivica, da živimo na svetu. Spoznali smo, da moramo imeti Slovenci svoje slovenske šole, če hočemo, da se bomo kaj naučili, da bode kaj iz nas. Terjali smo torej slovenske šole. Pa nam jih neso hoteli dati. Ali tedaj so došli naš presvetli cesar, pa so dali postaviti leta 1867, in so rekli vsakemu narodu se morajo dati šole; Slovenec naj ima slovenske, Nemec nemške, Italijan italijanske itd. Zdaj so morali dati Slovencem slovenske šole. To je bil za Nemce in nemškutarje hud udarec; kajti vedno le na to mislijo, kako bi nas uničili, ter napravili iz nas Slovencev Nemce.

Prej dokler so bile šole nemške, so mislili, da bo šlo; ko pa so cesar rekli, da moramo Slovence dati slovenske šole, in so nam res dali slovenske šole, bili so Nemci in nemškutarji strašno žalostni. S silo neso smeli Slovence uriniti nemških šol, tuhtali so torej in tuhtali, kako bi to po ovinku dosegli. Zbralo se jih je mnogo Nemcev v Beči, pa dogovorili so se z gospodi v Berlinu, kako bi Slovence pa Čehe ponemčili; sklenili so, da bodo osnovali društvo, katero bo sicer pri nas v Avstriji, kateremu pa bodo posebno Prusi iz Berlinu peneze pošiljali.

Če bi pa včasih rekli, kaj hočejo s takim društvom, jim ga vlada niti ne bi smela dovoliti, zato so si zvijačo zmislili, pa so rekli, da bo to društvo samo za to skrbelo, da se nemška deca ne bi slovenski ali češki učila, temveč samo nemški, da bi torej deca nemška ostala. In krstili so to društvo „nemški šulverein“. Vlada jim je to društvo dovolila.

Ali hitro se je pokazalo, da to društvo nič ne mara zato, da bi se nemška deca nemški učila, ter nemška ostala. To društvo ima na sto jezer goldinarjev vsako leto dohodkov, in vse te denarje bi moralo obrniti za to, da se za nemško deca napravijo nemške šole itd. Tako so vladi obljubili. Pa so se grdo zlagali.

Mnogo nemških občin jih je prosilo, naj jim pomagajo, da si napravijo šole. Tako n. pr. na Pohorju pri Rušah nemški steklarji. Pa jim neso nič hoteli dati.

Drugej občini blizu Cmureka, so posodili peneze, da so si šolo postavili; mislili so namreč, da bodo Slovenci, ki poleg tiste občine stanujejo, tudi tja pošiljali svoje otroke. Ali ko ti neso hoteli tega storiti, nego pošiljajo svoje otroke rajši v domačo slovensko šolo, je to tiste „šulvereinske“ gospe tako svadilo, da so rekli da jim mora tista nemška občina takoj vrniti posojene peneze.

Če pa kaka Slovenska občina hoče njihove peneze, da si postavi šolo, takoj so k redu z možno. Še ponujat pridejo svoje peneze, samo šola mora biti potem nemška; učiti se mora vse nemški, in potem se tisti posojeni penezi na šolo uknjižijo, tako, da če bi kedaj se hotelo v tej šoli, slovenski poučevati, pa bi takoj terjali svoje peneze nazaj, ter bi tožili, in bi jim občina morala vse nazaj vrniti, če ne, pa bi jej šolo prodali. Navadno pa še ne dajo toliko, da bi se šola sezidala, ampak samo par sto goldinarjev, k večjemu po 1000 ali 2000; ostalo pa morajo kmetje, par jezer goldinarjev, ali še več sami doplačati, tako, da krvavo gledajo; s svojimi penezi in žulji stavijo „šulvereincem“ šole!

Povsod gledajo naj prej, da dobijo par mož, ki pristopijo k „šulvereinu“. Po tem gledajo, da do bijo občinski odbor, ali krajni šolski svet na svoje limanice, da jim ti podpišejo prošnjo na deželni šolski svet v Gradci, da bi se v njihovej šoli poučevalo samo nemški. Pravijo se ve da, da se samo prosi, da bi se deca nemški učila; v resnici pa so prošnjo tako napravili, da se slovenski nič več ne bo poučevalo. Deželni šolski svet v Gradci, v katerem sedijo skoraj sami šulvereincevi, komaj čaka, da pride taka prošnja. Hitro jej vstrežejo, ter porinejo slovenski jezik iz šole vun.

Kjer pa se jim ne posreči, da bi katera občina vzela njihove peneze na posodo, ter ž njim, šolo

ponemčevalnico si postavila, ali če se jim ne posreči uloviti občinskega odbora, ali krajnega šolskega sveta, da prosi za to, da se porine slovenski jezik v kot, ter se upelje nemški pouk v šole, tam pa skušajo, svoje namene tako doseči, da podkupijo učitelje. Dajo jim po trideset srebrnjakov, kakor so nekdanj židovi Judežu dali. Za to pa mora slovenski pouk zanemarjati, da se ne bi mnogo otroci naučili, ter jim samo nemščino v glavo vbijati.

Se ve, če bi naravnost povedali kaj hočejo, bi le malo ljudij vlovili v svoje zanjke, tako pa pravijo, da želijo samo sreče slovenskega ljudstva; ter trdijo, da prave sreče za Slovence, če ne zna nemški, ni, ne na tem, ne na onem svetu. Zatoraj kričijo: le nemški, le nemški se naj učijo slovenski otroci!

Če pogledamo, kdo so ti „šulvereincevi“, ki pravijo, da na drugo ne mislijo, kakor na našo srečo, kaj bomo videli? Ali so to mar slovenski duhovni? Ali vrli učitelji, ali slovenski odvetniki, notarji itd. vrli rodoljubi, ki pišejo slovenske knjige, da jih slovensko ljudstvo lahko čita, in se kaj nauči? So to možje, ki so snovali posojilnice, da pomagajo z malimi stroški kmetu, če je prišel v zadrego, in potrebuje posojila? So to ljudje, ki so se narodili mej kmeti, mej njimi vzrasli, ter pozneje šli v šole ter postali gospodje, ki toraj poznajo vse nadloge, ki žulijo slovenskega kmeta? So ti „šulvereincevi“ taki ljudje, domačini, Slovenci? Ne? — Najhujši „šulvereincevi“ so ljudje, ki so se iz Tirolskega, Pruskega, Češkega in bog ve od kod priplazili, ki o nas in naših razmerah ne vedo nič. V mestu rojen izgojen tak „šulvereincev“ o kmetu in o njegovih nadlogah zna ravno toliko, kakor zajec o bobnu, o njem se lahko reče:

Da ne zna, kje izraste kruh,
Na brestu al na vrbi.

Pa ne samo, da o nas in o naših razmerah nič ne ve, še Slovence živnega ne more videti in če čuje slovensko besedo, pa skoro omedli. Glejte in taki ljudje prihajajo ter govorijo o sreči, katero hočejo Slovence s svojim šulvereinom napraviti! Zatoraj vsak, kdor ni popolnem zabit, vidi, da je to vse le na videz, samo za to, da bi dobro dušo, Slovence, vlovili in znorili. Ali naj človek čita, kako ti ljudje v svojih listih ali časnikih grdo pišejo o Slovincih, kako grdo govorijo o nas in norca brijejo iz nas, če so sami! Ravno ti Nemci, ki se naj-

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

XXII. Poglavlje.

Samostan.

(Dalje.)

— Sin moj, — rekel je opat, gledajoč Maksima, — je že morala skušnjava satanova omračiti tvoj razsodek; ti obrekuješ samega sebe. To ne more biti, da bi ti sovražil carja. Mnogo težkih grešnikov sem že izpovedoval v tej cerkvi, bili so cerkveni tatovi, ubijalci, a takega še ni bilo, da ne bi se pokoril carju.

Maksim je pobleдел.

— Tedaj sem jaz pregrešnejši od cerkvenega tatú in ubijalca — vzkliknil je Maksim. — Oče moj, kaj mi je storiti? Pouči me, svetuj mi, moje srce se hoče razpočiti na dvoje.

Starec je gledal Maksima in vedno bolj se je čudil.

Pravilni obraz Maksima ni kazal nobene pregrešne ali zločinske poteze. To bil je skromen obraz, polen dobrodušnosti in poguma, jeden teh ruskih obrazov, katere še danes srečavaš mej Moskvo in Volgo, v krajih, oddaljenih od velikih cest, kamor še ni prodrli mestni upliv.

— Sin moj! — nadaljeval je opat, — jaz tebi ne verujem, ti obrekuješ samega sebe. Ne verjamem, da bi se bilo tvoje srce obrnilo od carja. To ne more biti. Pomisli sam: car je nam več, kakor oče, a četrt zapoved veli spoštovati očeta. Povej mi, sin moj, ali ti spolnjuješ to zapoved?

Maksim je molčal.

— Sin moj, ali spoštuješ očeta svojega?

— Ne! — odgovoril je Maksim, da se je jedva razumelo.

— Ne? — ponovil je opat, in odstopil je nazaj, in prekrizal se.

— Ti ne ljubiš carja? Ti ne ljubiš očeta?

— Jaz sem . . . jecljal je mladi opričnik, — jaz sem Maksim Skuratov, sin Skuratova Beljskega?

— Maljutin sin?

— Da! rekel je Maksim, in zaplakal je.

Opat ni odgovoril. Otožen je stal pred Maksimom. Mirno so ju gledale temne podobe svetnikov. Grešniki na podobi strašne poslednje sodbe so obupljivo pouzdigovali roke k nebu in vse je molčalo. Mir v cerkvi motilo je samo plakanje Maksima, žvrgolenje lastovk pod oboki in po redkem kaka polglasna beseda opata, ki je tiho molil.

— Sin moj, — rekel je starec, — povej mi vse po vrsti, nič mi ne utaji: kako je to prišlo, da si nehal ljubiti carja?

Maksim je dopovedal o svojem življenju v slobodi, o poslednjem razgovoru z očetom in nočnem svojem odhodu.

Govoril je počasi, večkrat je prenehal, po gostem je zbiral svoje misli, da bi kaj ne utajil duhovnemu svojemu očetu.

Ko je končal pripovedovanje, povsili je oči in dolgo se ni upal pogledati opata, pričakujoč svoje obsodbe.

— Ali si mi vse povedal? — vprašal je opat; — ali ti še kaj družega teži dušo? Ali nesi delal kakih naklepov proti carju? Ali nesi kaj nameraval proti svetej Rusiji.

(Dalje prih.)

bolj hlinijo, kaki prijatelji so Slovencem, in kako srečo hočejo s šulvereinom napraviti, ti niti ne vzamejo slovenskega hlapca ali slovenske dekle v službo, da si ne bi Slovenec kaj zaslužil. Če imajo ti kako boljšo službo oddati, je pa že celo Slovencu ne dajo. Vzemimo samo na pr. Mariborsko hranilnico, Slovenca tam ne vzamejo v službo! S Tirolskega, Solnograškega, z Avstrijskega, s Českega itd. jemljó ljudi v službo, Slovenca nikdar! Vzemimo na pr. v Slatiní je mesto ravnatelja bilo razpisano. Ta ravnatelj ima, če se ne motim, čez 3000 gld. na leto. Mislite, da je to službo dobil kak Slovenec? Ali morebiti vsaj domač Nемеc? Ne, Prusu so to mastno službo dali. Jeden taciš šulvereinovec pisal je v nemške liste: kako veselo je videti, da slovenski kmetje v Kamci gredo čim dalje, tim bolj na nič in da njihove hiše pokupujejo Nemci!

Glejte, to so šulvereinoveci, taki prijatelji so Slovencem!

Ti šulvereinoveci pravijo, če se vaši otroci ne bodo nemški naučili, ne bodo srečni! Koliko je ljudij, kmetov, ki so srečni, dobro gospodarijo, sosedje jih čislajo, ter so možje prave stare koronine če prav ne znajo nič nemški. In če nam rečejo, Slovenec ne more nikamor po svetu, če ne zna nemški, moramo na to odgovoriti, da Slovenci nikakor ne nameravamo vzeti palice v roko in torbe na ramo, ter iti po svetu se klatit, kakor so se židovi 40 let po puščavi potepali. In tudi ni res, da ne moremo nikamor s slovenščino. Preširen, slaven pesnik slovenski je rekel: „Največ sveta otrokom sliši Slave!“ In res, slovanskega sveta je toliko, da se lahko reče, da Slovanom solnce nikdar ne zaide. Gotovo ga je do 50 krat več kot nemškega. In povesod, kjer so Slovani izhajajo Slovenec s slovenskim jezikom!

In potem zopet pravijo, da je treba nemški znati, da zamoremo z Nemci kupčijo imeti. No, če ima slovenski kmet dobro blago, na pr. če ima lepe vole, žito, dobro vino, prodal ga bo, če gre trgovina; če pa ne gre trgovina, pa ne bo nič prodal, naj še tako dobro zna nemški!

Samo pri naših gospodskih, ki še vedno pošiljajo kmetu nemška pisma, katerih ne razume, tam bi še najprej potreboval nemški jezik, ter želi, da bi vendar nemški znal. No, če pomislimo, kako smo Slovenci v zadnjih 30 letih napredovali, smemo upati, da ne bo več 10 let preteklo, ko bode tudi ta abotnost z nemškimi pismi ponehala, in bode slovenski kmet dobival od gospodsk samo slovenska pisma, katere bode razumel. Pred 50 leti ni bilo skoraj niti jednega slovenskega pisma od gospodsk dobiti. Zdaj že na jezero in jezero na leto pri vseh gospodskih. Vsaj so pa tudi svetli cesar rekli in dali tako postavo, da morajo vse gospodske tako pisati, da jih ljudje razumejo, da morajo Nemcu pisati nemško, Slovencu slovensko itd. Zatorej ni nikakor neobhodna sila, da bi vsakdo znal nemški.

Če zna Slovenec dobro brati, pisati, dobro računati, zemljo obdelovati, živino rediti itd., izhajal bode prav lepo, če tudi nemški ne zna nič. Potrebna nemščina ni tako, da ne bi človek mogel brez nje živeti.

Pač pa je dobro pri nas, če zna človek tudi nemški. Zato želijo slovenski rodoljubi, da se slovenski otroci učijo tudi nemški. To pa tako, da učitelj lepo razloži otroku vse v slovenskem jeziku, mu pove, kaj se reče nemški Pferd, kravi Kuh, itd. s kratka, da se otrok pametno poučuje, ter si res besede zapomni, ter se tudi nemški nekaj nauči, kolikor je to možno v malih šolah, pa da še poleg tega otrok zna računati, brati itd.

„Šulvereinoveci“ pa to vse drugače hočejo; jim je nemščina vse, drugo pa nič. Zato pa rečejo, da se otroku ne sme čisto nič slovenski povedati, nego včasih ko stopi čez šolski prag, vse samo nemški. Ali ni to tako neumno, kakor tisti, ki je šel s svedom kravo klat? Kaj bi vi rekli, če bi zdaj kateri izmed gospodov tukaj vstal, pa bi vam začel kaj razlagati v turškem ali hebrejskem jeziku? Ali ne bi rekli, kakšni hempa je to? Če bi nam slovenski povedal, bi ga razumeli, zdaj pa nič ne vemo, kaj hoče? In če bi dan za dnevom pred vami, turški ali hebrejski govoril, ali bodete kaj znali ali se kaj naučili? Gotovo nič? In vi ste možje, odrašeni pametni možje! Ali pa bodo vaša deca, ki še ni prav k pameti došla prej turški razumela, kakor vi? Gotovo še manj!

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. maja.

V ponedeljek pride v **državnem zboru** šesti član obrtne novele na vrsto, o katerem bode debata trajala pet ali šest dni. Predloga o severnej železnici najbrž ne pride več v tem zasedanju na vrsto. Državni zbor bode zboroval, kakor se govori, k večjemu do 25. t. m.

Novosadska „Zastava“ je objavila volilni manifest v Velikej Kikiindi izbranega odsekativnega komiteta **ogerskih** Srbov. Ta manifest poudarja, da morajo Srbi delati na to, da se doseže popolna ravnopravnost vseh narodnostij na Ogerskem. Nadalje pravi manifest, da Srbi z dosedanjim borenjem proti dualizmu neso ničesar dosegli, zato morajo sedaj priznati državno ravnopravnost Ogerske in na tej podlagi delovati. Ta volilni oklic so podpisali dr. Maksimovič, dr. Kazapinovič in Bekič. — Dr. Polit. bivši vodja ogerskih Srbov priobčil je neko izjavo, v kateri se izreka proti sklepom Veliko-Kikiindskega shoda, ker pa njegovemu mnenju Srbi tudi po tem potu od Madjarjev ne bodo nič dosegli.

Posvetovanja **avstrijsko-laške** komisije za ribarenje po Jadranskem morji so se predčera zaključila.

Vnanje države.

Predčera je Ristić prvi pot obiskal avstro-ogerskega poslanika pri **srbskem** dvoru, grofa Khevenhüllerja. Ta nenavadni korak tega srbskega državnika daje povod k raznim političnim kombinacijam. Obisk je trajal jako dolgo.

Francoskemu ministarskemu predsedniku predstavil je predčera kitajski poslanik marquis Tzeng svojega začasnega naslednika Li-Fong-Pao-ta — Mej Kitajci in črnimi prapori navstali so v Laokai-ji prepri in prišlo je do krvavih sokobov. — Kakor ve „Paris“ povedati, kitajska vlada neče nič slišati o kakej odškodnini, zato pa neki Francija ne misli poprej umakniti iz Tonkinga svojih čet, da Kitaj da popolno zadostenje. — Po poročilu, katerega je priobčil minister notranjih zadev, gospod Waldeck-Rousseau ministarskemu svetu, ki je bil v vtorek, sme vlada biti zadovoljna s poslednjimi občinskimi volitvami. Vendar je, kakor se kaže, ta sodba prenaljena, kajti mnogo je zavisno od ožjih volitev, ki bodo v nedeljo. V Ajacciu so pa republikanci popolnem poraženi, kajti tam je izvoljenih 12 bonopartistov, 4 rojalisti, in pet radikalcev. Na neugodni rezultat je pripisovati uplivi radikalcev, ki so rajši glasovali za bonopartiste, kakor za zmerne republikance. Bonopartisti pa nasproti neso nikjer glasovali za radikale. V Montfortu v Ile-et-Vilainu pa ni mogla biti volitev, ker se ni oglašil noben kandidat in ni prišel noben volilec.

Včera se je v **nemškem** državnem zboru začelo drugo branje socialistskega zakona. Govori se, da bode jeden del svobodomiselnih stranke glasoval za podaljšanje tega zakona s tem pristavkom, da to storé zadnjikrat. Windthorst je pa stavil sledečo resolucijo: Z ozirom na to, da država s svojimi sredstvi ne more zatrejeti socialne demokratije, in se to zlo da iztréti samo z vero, naj bi zvezni svet delal na to, da zavire svobodnemu delovanju verskih občin odpadejo.

Mej konservativci na **Angleškem** je nastal razpor. Nedavni odstop lorda Randolpha Churchillle od predsedništva „konservativne centralne unije“ je zapečatil ta razpor. Ta lord začel je hoditi svoje pote. V parlamentu ima še le štiri privržence, a ima mnogo upliva in prijateljev v deželnih volilnih okrajih. „Konservativni demokrat“ je tedaj faktor, s katerim bode moral prej ali slej računati lord Salisbury.

Angleška vlada še ni odgovorila na francoske ugovore zaradi konference za urejenje **egiptovskih financ**. Zato se ta stvar še ni nič zjasnila. Misli se sicer, da se snide konferenca, a ne ve se za gotovo v katerem mestu.

6. t. m. otvoril se je kongres v **Buenos-Ayresu**. Nagovor predsednikov konstatuje izvrstne odnošaje z drugimi državami, in da so se finančne in trgovske razmere dežele zboljšale, ter napoveduje gradjenje novih železnic.

Dopisi.

Iz Gorice 7. maja. [Izv. dop.] V nedeljo 4. t. m. je bila v Dornbergu vinska razstava, ki se je po izreku izvedencev letos posebno dobro obnesla. Popoldne istega dne napravili sta podporno društvo Ajdovsko in Goriško izlet v ono prijazno vas. Vsprejem obih društev od strani domačinov bil je presrčen. Ko so dospeli Goriški udje podpornega in bralnega društva do Dornberga, vsprejel jih je strel topičev, godba iz sosednje Prvačine, veliko krdelo domačih fantov in posestnikov, na čelu jim župan in župnik Kramar in mnogo druge odlične gospode prav prijazno. Po kratkem pozdravu došli so potem udje podpornega Goriškega društva in imenovani domačini s trobojnicami in godbo nasproti Ajdovskemu podpornemu društvu, katero je pri želez-

nem mostu pred vasjo čakalo, dokler neso prišli Goričani v Dornberg.

Po mejsobojnem srčnem pozdravu vrnilo so se potem vsi udeleženci tega izleta z godbo na čelu in ponosno po zraku vihrajočimi zastavami zopet v vas v gostilno pri „Drejkju“, kjer se je daljni program veselice razvijal. Jako mnogobrojno bilo je pri veselici zastopano Ajdovsko podporno društvo, ki ima krasno zastavo, sploh je bila udeležba iz Vipavske strani zelo številna. Skupaj je bilo nad 1000 ljudij pri veselici, ki je pričela kazati skoraj lice tabora. Mej petjem, godbo in navdušenimi govori prešle so ure onega popoldneva hitro, prehitro; še le preteča noč nas je opomnila, da se moramo ločiti. Mej zabavo vršilo se je srečkanje na različne doblike: sodec vina, žveplo itd.

O razstavi vin vam bo morebiti strokovnjak več poročal, jaz naj le obče omenim, da so bila razstavljena vina vrlo dobra ter da je Dornberg napravil v tem oziru velik korak naprej.

Veselimo se teh shodov, ki so v narodnem in gmotnem oziru našem narodu v veliko korist, nadejamo se pa tudi, da bodo znali vrlo Dornberžani tudi za naprej ta narodni praznik na Goriškem slovesno praznovati, tako da postane prva nedelja maja meseca zbirališče vseh Goriških in Vipavskih Slovencev v Dornbergu, sploh pravi narodni shod.

Komisija za ribarenje končala je danes svoj posel, danes je zadnja seja, a protokoli zaključijo se še le prihodnji ponedeljek. Banket, katerega so hoteli napraviti naši mestni očetje komisiji na čast, izostal je post tot discrimina rerum popolnem, dasi je bilo že vse zanj urejeno. Najprej bil je odložen, potem se je govorilo, da sme le pogojno biti, ako ne bode napitnic, nazadnje so se reči in napitnice dovolile, toda le pristrizene, t. j. le take, katere je vlada prej pregledala; smrt cesarice Marije Ane je pa prouzročila, da se je banket v zadnjem trenutku popolnem odpovedal. Molčimo torej o njem.

Domače stvari.

— (Nadvojvoda Albreht) daroval je cerkvi Jezusovega srca v Ljubljani 100 gld.

— (Gosp. dru. Josipu Tonkliju), kot vitezu reda železne krone tretje vrste, podeljeno je viteštvo. Čestitamo!

— (100 let) je danes, odkar je avstrijska vlada vzela monopol tabaka v lastno upravo, ker se jej je takratna zakupnina 1,925.000 gld. prenzika zdelo. Kako dobro je pogodila, vlada s tem korakom, kaže vedno rastoči čisti dobiček. Leta 1883 vrgel je monopol tabaka po odbitih stroških v znesku 24 milijonov čistega dobička.

— („Slovensko društvo“) je zborovanje pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah za malo časa prelozilo.

— (Razstava v Parizu.) Union centrale des arts décoratifs v Parizu priredi v času od 1. avgusta do 21. novembra t. l. v industrijalni palači v Champ elysées v Parizu tretjo tehnološko razstavo na polji umetelnostnih obrtov — torej 8. razstava, katero priredi Union centrale — in ta razstava bode obsezala vse obrte, katerih izdelki sestojé iz kamna, lesa, ilovine ali stekla. Z razstavo je združena tudi mejnarodno tekmovanje. Pri tekmovanju tem reševalo se bode 30 vprašanj z vsprejeda in za rešitev teh vprašanj razpisanih je 30 bronastih in 2 zlati svetinji, ti v vrednosti po 1000 frankov (grands pri de l'union.) Pravila te razstave, kakor tudi vsa tega podjetja se tikoč pojasnila daje glavno tajništvo industrijalne palače v Parizu (porte VII) v Champs elysées.

— (Razstava v Filadelfiji.) V Filadelfiji priredi pod vodstvom Franklinovega zavoda država Pennsylvanija mejnarodno električno razstavo v času od 2. septembra do 11. oktobra 1884. Natančneje se lahko o tej razstavi poizve pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

— (Premembe pri sodnijah.) Gospod Josip Hiti, pristav v Senožečah prestavljen je vsled lastne prošnje v Kranj; gospod pristav Josip Senčar iz Metlike v Senožeče; g. pristav Anton Fras iz Slovenske Bistrice v Plajberk; g. pristav Anton Marocutti iz Gorenjega Grada v Slovensko Bistrico. Avskultant g. g. Makso Bouvier imenovan je pristavom v Gorenjem Gradu, avskultant g. Josip Potrato, pa pristavom v Metliki.

— (Umrli) je včera deželni vratar Jakob Žitko, 69 let star, odlikovan s srebrnim križem za zasluge. Ranjki po Ljubljanskem mestu zelo znana oseba, bil je vratar v deželnem dvorcu nad 40 let,

v hiši pa kot služnik vsega skupaj nad 50 let. Prišel je kot sluga cesarskega namestnika barona Weingartna iz Trsta v Ljubljano, služil potem cesarskega namestnika grofa Choinskega, deželnega predsednika Ulepica pl. Krainsfelda in potem deželne glavarje: barona Antona Codellija Fahnenfelda, barona Karola Wurzbacha Tannenbergga; dra. Razlaga, grofa Alexandra Auersperga, dr. viteza Kaiteneggerja in naposled grofa Thurna-Valsassina.

— (Ujele) so vojaške patrolje od trojice ubežnih kazencev, o katerih smo včeraj poročali, že dva. Jednega, ki je ubežal z železjem na nogah, zasegli so v gozdu blizu Dobrave. Po velikem trudu ulegel se je bil k počitku in spal spanje pravičnega in to tem laglje, ker mu je bil kovaški pomočnik že snel nadležno železje. Druzega dobili so pa v Ljubljani. Manjka tedaj samo jednega še.

— (V Pasjiva si) pri Kopru (Dekanib) bude 15. t. m. dopoldne ob 10. uri skupščina za Kopersko posojilnico. Pri tej skupščini, katero skličejo gospodje: Krizanac, Spinič, Lampe, dekan J. Jan, župnik Sancin, Kristan, Molohnič in Gerdina, volil se bode odbor in nadzorstvo. Vabljeni so gg. duhovniki in kmetovalci, kateri hočejo k posojilnici pristopiti, da v omenjeni dan in uro pridejo v Pasjovas, kjer bude isti dan popoldne ob 3. uri odbor političnega društva „Edinost“ imel javni občni zbor. Dnevni red temu zboru je: 1. Razgovor in predlogi zaradi prihodnjih volitev. 2. Razgovor o posojilnici in branilnici v Kopru. 3. Posamični predlogi.

— (Literarno-zabavno društvo „Triglav“ ima svoje prvo redno zborovanje v soboto, dne 10. t. m. v gostilni „zum Bierjackel“, Sackstrasse in sicer ob 8. uri zvečer. Dnevni red. 1. Čitanje zapisnika. 2. Simon Jenkove poezije, pred g. J. Bezjak. 3. Poročilo kajizničnih revizorjev. 4. Predlog odborov zaradi majnikovega izleta. 5. Slučajnosti. Gosti dobro došli!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. maja. Slovenski poslanci interpeljujejo vladu zastran odstranjenja cesarske zastave v Slovenskej Bistrici: Kaj bode ukazala, da sme v prihodnje na Štajerskem cesarska zastava vihrati. — Volilni red za štajerski deželni zbor je predložen cesarju v sankcijo.

Dunaj 9. maja. Cesar in cesarska obitelj opravili so danes zjutraj pri krsti cesarice Marije Ane v dvornej kapeli tihe molitve. Potem je bil dovoljen ustop občinstvu, katero prihaja v ogromnej množini.

Berolin 9. maja. Generalni adjutant odpotuje na ukaz cesarjev na Dunaj, da se udeleži pogreba cesarice Marije Ane.

Zagreb 9. maja. Nezavisna narodna stranka objavlja volitveni program, v katerem zahteva za Hrvatsko jednako stališče z Ogersko.

Narodne-gospodarske stvari.

O žganjpitji.

(Dalje.)

Preventivne naredbe so obrnene nekatere proti produkciji špirta in žganja, mej mohamedanci celo proti pridelovanju vina, druge nameravajo znižanje števila krčm in točarnic, obdačenje koncesij za produkcijo in točenje špirta in žganja. O prav ameriškem nasvetu, da bi se produkcija špirta omejila, ne bodem govoril. Špirit v sodu je prav nedolžna stvar. Vsled take naredbe bi propale marsikateri naših dežel in marsikateri industrije, katere so na rabo špirta navezane, taka naredba bi bila nezmysel.

V naši državi so sedaj veljavne naredbe preventivnega značaja, ministerska naredba z dne 3. aprila 1855 pag. 402, ki določuje ure, do katerih smejo biti točarnice odprte in nadzorovanje točarnic.

Ko bi se naredba zamogla točno izvrševati, bi se ž njo marsikaj doseglo, ker pa je nadzorovanje točarnic izročeno občnam in one v velikej večini nemajo močij, da bi naredbi pomagale do veljave, je po večjem le na papirji. Vprašanje je, ali bi se pustila stvar kakor je, in čakalo, da se občine okrepcajo, ali pa vzeti občnam pravico do nadzorovanja točarnic, k čemer bi se morala premeniti občinska postava.

Da bi se občnam odvzelo vse policijstvo, tega bi pač ne mogel nasvetovati; kakor hitro bi se to zgodilo, so občine ob svojo avtonomijo in moč političnega oblastva postane absolutna; — prav kmalu bi bili v Bachovi dobi!

Našim razmeram primerno bi bilo, da bi se po več občn združilo za skupno opravljanje izročene delokroga in da še dobi c. kr. žandarmerija

nalog, služiti tudi takim velikim županijam, kajti le tako bi se izvrševanje gori citirane naredbe laglje nadzorovalo. Drugi zakon preventivnega značaja imamo v obrtni noveli od 15. marca 1883 l., §§. 17, 18 in 19 določujejo postopanje obrtnega oblastva glede točarnic.

Ako se strogo postopa po navedenih paragrafih in ako bodo županije, ki imajo v tej zadevi jako važno besedo, posebno gledé izdavanja novih koncesij, izpolnile svojo dolžnost, bode mogoče marsikatero nepriliko odpraviti. Ako obrtno oblastvo v smislu §. 18. županstvo vpraša, ali je prosilec za koncesijo zanesljiv in neoporečen človek, je li obstoji potreba ljudstva, da se odpre nova točarnica, bode pač vsak župan po svojej vesti v največ slučajih izrekel se zanikavno.

Jako koristno bi bilo, da bi se število točarnic zmanjšalo. Ni dvojiti, da se pijančevanje širi, ako je v vsaki drugi ali tretji hiši točarnica, čim večja je prilika, tim bolj se pije. Reklam ne toži neopravičeno, da ne vojska in njeni nasledki, ne nedostatek pobožnosti je proužročil toliko surovosti, o katerih pričajo sodnijski in policijski akti vsake dežele, ampak neverjetno število točarnic, ki se teden na teden že obstoječim pridružujejo. Neverjetno je, pa vendar resnično, da pride v nekaterih krajih naše kranjske dežele jedna točarnica že na 30 ljudi.

Dokazano je, da se ravna pijančljivost po številu točarnic, ki so v okrajih. Obstaneke toliko točarnic je dokaz, da se mora toliko žganja prodati, da jih zamore toliko obstajati.

Število točarnic ni primerno potrebam, ker prave pozitivne potrebe uživati žganje ni, ampak le domišljena, čim več je točarnic, tim več je pivcev; čim laglje je posamičnim v vsakem kraju vsak čas za vsako ceno dobiti žganja, tem večkrat se ga poslužuje, dokler jim ne postane domišljena potreba, katere se ne morejo več ubraniti.

Da bi se zmanjšalo število točarnic in uživanje žganja, se je v več deželah upjel visok davek na žganje in na točarnice ali špirit. Tudi pri nas obstoji tak davek: točarina ali „Schanksteuer“. Če bi pa hotel kdo trditi, da se je vsled tega davka žganjepitje zmanjšalo, jako bi se motil. Kljub točarnic in žganje še tako po ceni, da lahko z vinom ali pivom konkurira, cena pa marsikoga zapelje. Davkovski zakoni ne uplivajo mnogo na zmanjšanje žganjepitja, ako je davek prenizek, je žganje preveč po ceni, ako se pa davek čez neko nedoločeno svoto poviša, so zščne sleparija in tihotapstvo.

To je izkusila severno-amerikanska država. Ko je ponehala vojska mej severom in jugom, so bile finance jako slabe in država je na vse produkte in tudi na špirit visoke davke naložila, poleg dohodnine in točarine se je moralo plačati 110 dolarjev od hektolitra špirta.

Nasledek tega je bil, da je kupčija s špiritom šla iz rok poštenih kupcev v roke tihotapcev in goljufov in da se je postavilo br. zščevila zakotnih fabrik za izdelovanje špirta. Leta 1867. se je prodajal špirit v Novem Yorku javno za ceno, ki je bila veliko nižja, kakor samo določeni davek na špirit. Separija je šla tako daleč, da so v davčnih zalozah in magacinih sode s špiritom izpraznjevali, potem z vodo nalili in na fingrano firmo v kakej evropskej luki pošiljali. Davek od špirta se je znižal na 90 milijonov frankov. Velikim sleparijam v okoli priti ni bilo drugače mogoče, nego da so znižali davek od deset frankov na tri franke od galone

Nasledek je bil ta, da so se v enem letu dohodki od izdelovanja špirta pomnožili s 90 na 225 milijonov frankov. (Konec prih.)

Poslano.

V „Slovenskem Narodu“ št. 59 t. l. je dopisnik, ki se podčrta z J. D., kranjske narodne državne poslance obdolžil, da ne podpirajo štajerskih slovenskih državnih poslancev in da neso šli z njimi vprašat ministra Konrada, če je vlade resna volja, tudi na Spodnjem Štajerskem izvesti ravnopravnost, ter posebno na učiteljski v Mariboru in na gimnazijah dati slovenščini bome pravice itd. in ob jednem omenil, da je to postopanje kranjskih poslancev toliko bolj neodpustljivo, ker se je odbor „Slovenskega društva“ v Mariboru obrnil od vseh slovenskih poslancev z nujno prošnjo, da to storé.

Dopis z Dunaja v „Slovenu“ od 14. marca t. l. št. 62 pa je onega J. D. poučil, da kranjski poslanci neso dobili nobenega dopisa od odbora „Slovenskega društva“ v Mariboru, ter sploh tudi neso vedeli za nameravano vprašanje ministra Konrada, in da bi bili gotovo ustregli želji slovenskih bratov s Štajerskega, ko bi za njo znali.

S tem še ne zadovoljen, priobčil je gosp. J. D. v „Slovenskem Narodu“ od 22. marca t. l. št. 68 oni dopis, kateri se je po njegovem napačnem mnenji poslal kranjskim poslancem, in misli s tem, da je svojo prvo trditve z veljavnim dokazom podprl, ter z novega dolži kranjske poslance, da neso hoteli za štajerske Slovence kaj storiti. Zopetno ga je poučil dopis z Dunaja v „Slovenu“, da kranjski poslanci neso nikakeršnega, niti pismenega, niti ustnega naročila od štajerskih poslancev za podporo njih namer prejeti, ter da jim je sploh cela stvar bila tajna.

Tudi gosp. dr. Vošnjak je v „Slovenskem Narodu“ od 14. marca št. 62 v svojem dopisu z Dunaja odločno izrekel, da kranjski poslanci neso nikakega, to zadevo tikačnega se dopisa prejel in da jim štajerski poslanci tudi ustno o tem neso ničesar poročali.

Upam tedaj, da je jasno dokazano, da ni krivda na strani kranjskih poslancev, ako so štajerski poslanci v tej važnej zadevi osamljeno postopali. Mislim sem, da je s tem ta predmet rošen in da je prišel gosp. J. D. k spoznanju, kako neopravičeno in nezasluzeno je on nas natočeval, pa da bi bila njegova dolžnost vsaj, če se že ni hotel zaradi tega opravičevati, da bi bil to stvar in daljno polemiko o njej opustil.

A namesto, da bi bil svojo krivdo pripoznal in natočevanje preklical — kaj stori?

V „Slovenskem Narodu“ od 8. aprila t. l. št. 81 priobčil je nov dopis, v katerem pa nikakor ne omenja svoje krivice, temveč obsipa slovenske poslance sploh z novimi napadi ter jim predbaciva njih nedelavnost. Mož pa ne ostane samo pri tem in trdi „Slovenču“ dopisniku, da mu v svojih dopisih, v katerih se za čast kranjskih poslancev poganja, ni dokazal, kakošne zasluge so se ti do sedaj za štajerske Slovence priborili.

Odlučno še izreče, da je pričakoval od „Slovenčeva“ dopisnika z Dunaja, da mu bode podal popolni račun o vsem dosedanjem delovanju slovenskih poslancev in osobito, da mu bode poročal o vseh onih dobrih delih, katere so do sedaj kranjski poslanci v zvezi s štajerskimi v korist Slovencev učinili.

To predrznost venčati hoče še s tem, da v svoji porogljivosti govori o odah, o navdušeni in navduševalni oči, katero bi potem pisal in zapel v slavo vztrajnosti, odločnosti in solidarnosti. Pa viteški J. D., kateri pa sploh nema poguma pod svoje dopise staviti svoje ime, zahteva od kranjskih poslancev dokaz, kdaj in pri katerih prilikah se je vzajemno podpiranje štajerskih pokazalo. Jaz pa odločno izjavim, sicer ne gosp. J. D., — pač pa slovenskim bratom s Štajerskega, da smo kranjski poslanci vselej in pri vsakej priliki podpirali svoje štajerske kolege, kadar so nas oni za to prosili, in da bodemo v bodoče vedno storili, ker nam je narodni in materialni napredek Spodnjih Slovencev ravno tako pri sreči, kakor oni Kranjcev, mej katerimi sploh ne poznamo nikakeršne razlike.

Ostri napadi gosp. J. D. pa ne bodo našega sočutja in naše skrbi do ljubih nam Slovencev podkopali.

Vrli gosp. J. D. se pritožuje čez „Slovenčev“ dopis, da ga obdolžuje surovih napadov na poslance ter naivno opazi: „Meni ne prisoja sodba o mojih dopisih, ali prepričan sem, da v njih ni nič surovega!“

Če on misli, da opazke: „Kaj delajo torej slovenski poslanci? Slovenski narod ne more se zadovoljiti, če njegovi zastopniki mamelukujejo. Bojimo se, da se bode slovenski narod nekda s tugo spominjal teh 6 let. Če se je slovenski narod jedenkrat zmotil ter si ni izbral dobrih zastopnikov, bode to svojo pomoto gotovo pri prvi priliki popravil“ itd. neso dovolj razaljive za možo, kateri so si v svesti, da so svojo dolžnost o vsakej priliki storili in se z vsemi pripomočki borili za blagor naroda in njegove domovine, — tedaj ni on ravno rahločuten mož, pa le naj dovoli tudi meni opaziti, da surovejših napadov pošten list, kakor je „Slovenski Narod“, ne more prevzeti v svoje predale, posebno če so oni toliko neopravičeni in nedokazani, kakor so ravno ti gosp. J. D.

Iz nekoliko zmedene vsebine sestavka gosp. J. D. pa ni natančno razvidno, ali veljajo napadi le trem gg. poslancem s Štajerskega, katere sicer imenuje „vrli trojica“, ali poslancem s Kranjske.

Logično misleč so ti napadi namenjeni „vrli trojici“ s Štajerskega, ker njena krivda je bila, ako neso dobili pomoči kranjskih poslancev — ker jih neso s svojim namenom seznanili — in da se za Štajerce, kakor on trdi — do sedaj ni nič doseglo, mej tem pa ko imamo Kranjce, kar on priznava — marsikateri uspeh zabeležiti, zaradi česar se sam gosp. J. D. z nami veseli.

Vender se je iz daljnega razpravljanja v njegovih dopisih razvidi, kakor bi on hotel ves svoj zolec razliti nad ubogimi kranjskimi poslanci, ker pomiluje „vrlo štajersko trojico“, katera je po njegovih mislih baje popolnem zapuščena in da zaradi tega ne more ničesa doseči, ko so jo hudobni Kranjci v odločilnem trenutju v nemar pustili.

Za prvi slučaj pripuščam vrli trojčarjem, da g. J. D. dostojno zavrnejo, ker so v istini vrli možaki ter nadarjeni gospodje in bodo že vedeli braniti si svojo čast.

V drugem slučaju pa povem gosp. J. D., da so kranjski poslanci za svoje delovanje v državnem zboru le svojim volilem in svojej vesti odgovorni, nikakor pa ne g. J. D.

Nadaljne opazke g. J. D. o sedanjem političnem položaju, in sveti, katere daje poslancem, osobito pa oni tikačji se kluba desnega centra dokazujejo tako naivno in nepoznanje dejanskega položaja na Dunaji, da o tem ne mislim ž njim polemizovati.

Vrli mož se premika v lepah idealih, se ziba v domišljijah, ki pa le rodé žalostne zmotnjave.

Idealno navdihnjeni g. J. D. se usoja stariem, skušenim in hladnokrvnim možem svete in migljaje podajati, po katerih so se oni že davno ravnali, katere so deloma že izpeljali, deloma pa kot neizpeljive izpoznali ter morali jih opustiti, a stavlja jim častiti g. J. D. tudi mnogo takih nalog, katere so že a priori neizpeljive in tudi popolnem nepraktične.

Velik ukor zaslužijo poslanci tudi po njegovem menji zaradi tega, ker se ne posvetuje o skupnem postopanju v narodnih zadevah in se ne shajajo v posebnih shodih itd. Od kod je mož li poizvedel, da se vse to ne godi — mi je popolnem neumljivo; ker je vendar ta trditve povsem nerresnična.

Vedi naj on, da se poslanci o skupnem delovanju marljivo posvetujejo akoravno se to ne obeša na veliki zvon časopisja.

Tako n. pr. so imeli oni pred kratkim časom jako važno zborovanje, v katerem so se tako delikatan stvari obravnavale, da jih ne kaže objavljati, ter morajo vsaj za sedaj tajne ostati.

Ako bi pa gosp. J. D. ne mogel svoje radovednosti brzdati, sem prepričan, da mu gosp. dr. Vošnjak, Tonkli ali katere koli iz mej domačih poslancev sub rosa rad da dotična razjasnila.

Svojo nepoznatost pravega političnega položaja pa nam razodeva gosp. J. D. ko pravi: „Tako ugodnega stanja slovenski poslanci v državnem zboru ne bodo imeli nikdar več.“

Jalova je pa tudi trditve: „Sedaj odločujemo, oni držijo vladu in držijo večino“ itd. Slednjice so drznem jaz — mož, kojemu so mladostna leta že davno minula — še nekoliko opazek.

Najžalostnejša prikazen, sosebno mej nami Slovenci je, da se najgorečnejši domoročki, katerim srce bije skoro jedino le za blagor naroda; ako ti ne hodijo po onem potu, kateri po mislih vročekrvne mladine, vodi do narodnega razcveta, temveč, če so si oni izbrali svoj po lastnem prepričanju jedino pravi pot, — kar na mah obsujejo z napadi in jih narodu hoté kazati kot izdajice.

Tako in jednako ravnanje je že odvrnilo premnogo plemenitih in nadarjenih mož od delovanja za narodni blagor, s tem pa se je narodu tudi velika škoda prizadejala.

Mirno in taktno razgovarjanje o domačih političnih stvareh je vsekako koristno, a neopravičeno in še celo strastno napadanje vsega spoštovanja vrednih narodnih mož je neumestno in škodljivo.

V Cerknici koncem aprila 1884.

Adolf Obreza,
državni poslanec.

Avstrijska specijalitet. Tridesetletna izkustva so dokazala, da se je „Mollov Seidlitz-prašek“ pri vsakršnem slabem prebavljenju in zaprtju kot jedino uspešen lek izkazal. Cena škatljici z navodom 1 gld. Vsak dan razpošilja po poštmem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik v Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 10 (690—5)

Javne dražbe.

14. maja. 1. eks. držb. pos. Ane Kos iz Kaple vasi, 637 gld., v Mokronog. 1. eks. držb. pos. Petra Likarja iz Golnika, 1040 gld., v Trziči. 1. eks. držb. pos. Marije Erker iz Male Gore, 1690 gld., v Kočevju. 1. eks. držb. pos. Magdalene Kump, iz Šalke vasi, 50 gld., v Kočevju. 1. eks. držb. pos. Janeza Ovna, iz Brezovca 2580 gld., in 400 gld., v Ljubljani. 3. eks. držb. pos. Valentina Kitlja iz Zapoška, 2587 gld., 40 kr. v Ljubljani. 3. eks. držb. pos. Frana Hočvarja iz Pjave Gorice, 1579 gld., v Ljubljani.

15. maja. 3. eks. držb. pos. Luke in Katarine Rebolj iz Nakla 200 gld., v Kranju. 3. eks. držb. pos. Mateja Martinšiča iz Otoka, 1150 gld., v Ložu. 3. eks. držb. pos. Antona Zupančiča iz Mihovca v Trebnjem. 3. eks. držb. pos. Janeza Kraglja iz Nemške vasi, v Trebnjem. 3. eks. držb. pos. Antona Krištofa iz Sela v Trebnjem. 3. eks. držb. posestv. Janeza Šetine iz Zgornje Straže, v Novem mestu. 2. eks. držb. pos. Josipa Kobeta iz Velikega Riglja v Novem mestu.

16. maja. 3. eks. držb. pos. Janeza Podboja iz Gorenja, 295 gld., v Postojni. 3. eks. držb. pos. Josipa Čepka iz Vovče 1785 gld., v Postojni. 2. eks. držb. pos. Janeza Hočvarja iz Spodnjega Smednika, 4385 gld., v Kranju.

Tujci:

dne 7. maja.

Pri **Slonu:** Reiner z Dunaja. — Hiber iz Gradca. — Wolf, Kempny, z Dunaja. — Štangorski iz Ogerskega. — Lilleš z Dunaja.

Pri **Mališi:** Polzer z Dunaja. — Vitez pl. Regnard iz Trsta. — Reich z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
8. maja	7. zjutraj	742.02 mm.	+ 11.6° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	741.69 mm.	+ 17.2° C	sl. svz.	d. jas.	
	9. zvečer	743.48 mm.	+ 11.8° C	sl. vzh.	d. jas.	

Srednja temperatura + 13.5°, za 0.9° nad normalom.

Dunajska borza.

dne 9. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81 gld.	10 kr.
Srebrna renta	81	70
Zlata renta	101	80
5% marcna renta	96	25
Akcije narodne banke	856	—
Kreditne akcije	321	—
London	121	55
Srebro	—	—
Napol.	9	64 1/2
C. kr. cekini	5	72
Nemške marke	59	45
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	173
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	80
Ogrska zlata renta 6%	122	50
„ „ 4%	92	20
„ papirna renta 5%	88	90
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	108	30
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	107	75
Kreditne srečke	100 gld.	176
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	115
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	210	25

Umetne

(32—35)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovjšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hrdeckyjevoga mostu, I. nadstropje.

Št. 8002.

(311—2)

Razglas.

Ker je letos izvoljeni mestni odbornik gospod Fran Fortuna odborništvu se odpovedal, razpisuje se vsled sklepa mestnega zbora z dne 5. t. m. po propisu prov. občnega reda za Ljubljansko mesto nova volitev jednega odbornika v I. razredu in doleča, da se bode ta volitev vršila **dne 13. t. m. od 8. do 12. ure** dopoldne v mestni dvorani.

To se naznanja s pristavkom, da se bodo glasovni listki v pravem času gospodom volilcem dostavili.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 6. dan maja 1884.

Župan: Grasselli.

Ces. kr. izklj. privilegovani (306—3)

univerzalni prašek

se posebno priporoča vsem skrbnim gospodinjam zaradi vsestranske **porabe pri hiši**, kot odlično in posebno ceno sredstvo za **otiranje, umivanje in sušenje.**

Kemična tovarna, Wien, Brigittenau.

1 kilo zavitek praška za otiranje 20 kr., 1 kilo v kovinskih škatljicah I. Edelweiss 60 kr.

Dobiva se v **Ljubljani** pri **H. L. Wencel-ju.**

Prospekti in nakazila, kako rabiti, zastoj.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedij, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno ustrezajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrah in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper skropok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih boleznij, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljatve pa jedino v lekarni **Cristofoletti v Gorici.** V Ljubljani jedina zaloga v lekarni **Jul. pl. Trnkoczy**, na Mestnem trgu št. 4.

Steklenica stane 30 kr. (89—28)

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zaradi dobičkaželjnosti tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nima nobene moči in vrednosti.

Drogerija

Antona Mazzoli-ja

v Gorici

v gosposki ulici „pri črnem orlu“ in

podružnica v Via Giardino št. 24.

Velika zaloga **drog** (dišav) in **barv**, suhih in mletih na olji. — **Laki** (firneži) in **čopki** vsake vrste. — **Barvarske potrebšćine** najfinjše.

Prva in močna zaloga **portlandskega cementa**, kakor tudi **rimskega cementa** iz Terbovelj, najboljih vrst, pohvaljenih in obdarovanih na raznih razstavah.

Najboljša vrsta **mletega žvepla** za trte, z Rimskega in s Sicilije.

Vse po tako nizkih cenah, da se ni bati konkurence (pretakanja). (300—2)



Mejnarodna linija.
Iz Trsta v Novi-Jork in Brazilijo.

Veliki prvovrzdni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Britannia“, 4200 ton, v 15. dan maja.
„East Anglia“, 3400 „ v 10. „ junija.
Kajuta za potnike **200 gld.** — Vmesni krov **60 gld.**

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglayan,** generalni agent.

Potniki naj se pa obrnejo na **J. TERKULE,** generalnega pasažnega agenta, Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu. (291—5)



S c. kr. avstr. privilegijem in kr. pruskim ministerskim potrdilom.



Dr. Borchartt-ovo aromatično (dišeče) **milo** (čajfa) iz zelišč za olepšanje in popravo kože in skušeno zoper vsakake nesnage na koži; v zapečatenih izvirnih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ova dišeča **pasta** za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjenje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje iz kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapečatenih in v steklu štopljanjih steklenicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jev dišeči **kroninl duh**, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepča in budi živelj; v izvirnih steklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.

Prof. dr. Lindova rastlinska pomada v šanjščah, po višja svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvirnih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajočej in ohranjujočej moči za voljnost in mehkost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Béringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črna, rujavo in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeliščna pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapečatenih in v steklu štopljanjih posodicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jevo olje iz zemljiških korenin za okrepčanje in ohranjenje las in brade; steklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zelišč, znan in skušen domač pripomoček za prehlad, hripavost, zabasnost, hripavo grlo itd.; v izvirnih škatljicah po 70 in 35 kr.

Bratov Ledar-jevo balzamično milo iz olja zemljskih orehov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr.; paket (4 kosovi) 80 kr.

Pravi ti po priznanej solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih že priljubljeni pripomočki se dobivajo:

V **Ljubljani** pri **bratih Krisper** in pri **Edvard Mahru**; v **Zagrebu** pri **J. J. Čejbku** Karol Arazinu in **Flor. Kiraloviću**; v **Celju** pri **Kr. Krisper-ju**; v **Reki** pri drogljerju **Nikolu Pavačiču**; v **Gorici** pri lekarjih **G. B. Pontiniju** in **G. Cristofoletiju**; v **Celovcu** pri lekarjih **H. Kommetterju** in **Vilj. pl. Dietrichu**; v **Trstu** pri lekarjih **J. Serravallo**, **K. Zanettiju** in **P. Prendiniju**; v **Beljaku** pri **Kumpf-ovih** dedičih; v **Varaždinu** pri lekarjih **Fran Riedtu** in **Anton Kusyju**; v **Zadru** pri lekarju **N. Androviću.**



Svarilo. Svarimo pred ponarejanjem, osobito pred dr. Suina de Boutemardovo dišečo zobno pasto in pred dr. Borchartt-ovim aromatičnim zeliščnim milom.



Mnogi **ponarejalci** in **prodajalci** ponarejenih naših priv. stvari bili so že na **Dunaji** in v **Pragi** sodnijsko obsojeni, da so morali plačati **precejšnjo globo** v denarji.

RAYMOND & Co.,

c. k. pr lastnik tovarn hygalističnih cosm. stvari v Berlinu. (4—6)

BANKHAUS „LEITHA“

(Halmai), Wien, Schottenring 15, vis-à-vis der Börse.

Wir versenden an Jedermann (auf Verlangen), so lange der Vorrath reicht, gratis und franco unsere seiden erdriene, höchst wichtige, inhaltreiche und interessante Prospece sammt Univerfal-Verlosungs-Kalender (100 Seiten, 42. Auflage). Preis

für Kapital, Sparanlage, Effecten-Speculation, sowie Losbesitzer, Rentiers und Börse-Interessenten, große und kleine Kapitalisten, Institute, Sparkassen und Private gleich nutzbringende und unentbehrliche Werkzeu, von mehr als 300 hervorragenden Journalen des In- und Auslandes anerkannt und empfohlen, liefert als

treuer Compass

durch alle Positionen des österreichischen Creditbillet, bietet sammtl. europäischen Los-Spielpläne (alphabet.), alle Daten u. Erläuterungen über Amortisation, Anahl. Securitit u. Befehl der österreichisch-ungar. Anlagepapiere, Staatsrenten, Lose, Grundentlastungs-Obligat., Pfandbriefe, Prioritäten, Aktien der Bank, Transporth- u. Industriegesellsch., Crediten etc., erklärt die Vortheile der Wiener Börse gegenüber den Nachtheilen der Provinz- und Auslands-Börsen, erläutert förmliche Combinationen der Speculation, bespricht die wichtigsten wirtschaftlichen Ereignisse, Conversion, Verstaatlichung der Bahnen, Aspiecten, Finanzen, Dividenden der Institute etc. — Im Anschluss hieran empfehlen wir das Abonnement auf das bestunterrichtete, billigste und reichhaltigste

financielle, Börsen- und Verlosungsblatt „LEITHA“.

Dasselbe, anerkannt als unparteiisches und gewissenhaftes Informations-Journal, berathet bei Kauf, Umtausch und Verkauf von Fonds-, Anlage- und Speculationspapieren, und verleiht alle für die Interessenten wünschenswerthen Nachrichten und Erklärungen auf vollständigem Gebiet, des Handels und der Industrie. Weitgehendste Informationen kostenfrei. Ganzjährig bloß fl. 1.30 mit Postaufschlag. Probe-Exemplare gratis und franco. Abonnements können mit jedem Tage beginnen. — Das Bankhaus „Leitha“ vollführt alle ins Fach einschlägigen Aufträge, sowie Ordres

für die Wiener Börse in Anlage- und wie auch in allen Speculationsformen, Prämien, Confortial-, Tauschoperationen, etc. exact und recht zu Originalcurfen gegen mäßige Bedienung und geringe Provision.

Vorschüsse auf Werthpapiere

bis auf Weiteres zu 5% Zinsen pro anno (gebühren- u. provisionsfrei) in größeren Beträgen, bis zu 80% des Curdwerthes.

Vožne liste in kuvete s firmo „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani. priporoča po nizki ceni

BUDIMSKA RÁKÓCZY grenócia,

katero so analizovali in označili deželna akademija v Budimpešti, profesor dr. Stölzel v Monakovem, profesor dr. Hardy v Parizu in profesor dr. Tichborne v Londonu, priporočajo profesor dr. Gebhardt v Budimpešti in nedavno profesor dr. Rokitsansky v Inomostu, profesor dr. Zeissel na Dunaji in profesor dr. Sigl v Stuttgartu in druge medicinske kapacitete zaradi njegove bogate vsebine lithiona; posebno uspešno se uporablja pri trdovratnih boleznih prebavnih organov in zaprtju vode ter se pred vsemi znanimi grenóciami posebno izredno priporoča.

Dobiva se po vseh lekarnah in prodajalnicah mineralnih vodá, vedno na novo natočena. **Prosi se, da se zahteva izrečno Budimska Rákóczy.** (210—9)

Lastniki bratje Loser v Budapešti.